



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 523/25
16.5.2025 године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Љиљане Милосављевић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Весна Николић, адвокат из Београда, ул.Врањска број 4/2, против туженог Привредног друштва “Аеродром кетеринг” д.о.о, са седиштем у Београду, Аеродром Никола Тесла број 59, чији је пуномоћник Љубомир Ивановић, адвокат из Београда, ул.Ломина број 17, ради исплате, одлучујући о жалбама туженог, изјављеним против пресуде Трећег основног суда у Београду П1 646/17 од 9.5.2024. године и решења истог суда П1 646/17 од 6.6.2024. године, у седници већа одржаној дана 16.5.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Трећег основног суда у Београду П1 646/17 од 06.06.2024. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П1 646/17 од 09.05.2024. године у ставу првом, трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 646/17 од 09.05.2024. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу по основу увећане зараде за прековремени рад, у периоду од 01.05.2015. до 31.03.2017. године, исплати износ од 629.304,38 динара, у појединачно опредељеним месечним износима, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог става као и да на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора исплати укупан износ од 221.941,50 динара, за 2015, 2016. и 2017. годину, у појединачно опредељеним износима за сваку годину, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог става. Ставом другим изреке одбијен је вишак тужбеног захтева преко досуђеног, а

до траженог у погледу законске затезне камате у ставу првом изреке, јер се као датум доспелости узима наредни дан од датума који су означени у поднеску од 22.09.2022. године, којим је коначно опредељен тужбени захтев у погледу припадајуће увећане зараде по основу прековременог рада, односно следећи дан од датума доспећа за накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на износе из става првог изреке пресуде, према стопи важећој на дан уплате, уплати доприносе и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на терет послодавца и запосленог Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, филијала Београд, доприносе за здравствено осигурање, Заводу за здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 412.624,96 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, до исплате.

Решењем Трећег основног суда у Београду П1 646/17 од 6.6.2024. године одбијен је као неоснован предлог туженог за враћање у пређашње стање од 09.5.2024. године.

Против наведених пресуде и решења тужени је благовремено изјавио жалбе, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, побијајући пресуду у ставу првом, трећем и четвртим изреке.

Тужилац је поднео одговор на жалбу туженог изјављену против побијане пресуде, као и одговор на жалбу туженог изјављену против побијаног решења.

Испитујући првостепену пресуду, у побијаном делу, и решења, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386. Закона о парничном поступку и у вези са чланом 402. истог закона ("Службени гласник РС" број 72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да су жалбе туженог неосноване.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује у жалбама.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је био у радном односу код туженог почев од 1.5.2015. године, са пуним радним временом у трајању од 8 часова дневно, односно 40 часова недељно, на радном месту шефа кухиње, по основу уговора о раду од 10.4.2015. године и 1.6.2016. године. Решењем о отказу уговора о раду од 31.3.2017. године, тужиоцу је престао радни однос код туженог на његов лични захтев дана 31.3.2017. године. Из исказа тужиоца и сведока утврђено је да је током спорног периода тужилац радио 6 дана недељно, односно радио је сваке суботе када је држао састанке са запосленима ради организације посла, а остајао је и дуже на послу када се посао не заврши у току радног времена. Тужени није донео одлуку о прерасподели радног времена, нити је тужилац за прековремене сате рада искористио слободне дане, а тужени му није исплатио увећану зараду за прековремени рад. Тужилац у спорном периоду није искористио годишњи одмор, нити је добијао решења о коришћењу годишњег одмора. Из налаза и мишљења, изјашњења и

исказа судског вештака економско-финансијске струке Светозара Јејине, који је дат на основу обрачуна зарада тужиоца и исказа тужиоца, с обзиром да тужени није доставио решења о коришћењу годишњег одмора, док евиденција о присутности тужиоца на раду на ЦД-у за 2015, 2016. и 2017. годину није уподобљена за вештачење јер недостају подаци о сатима рада тужиоца, одсуства са рада и сл, утврђено је да је тужилац остварио 4016 часова без прековременог рада за који му је исплаћена зарада у износу од 2.832.671,31 динар, а да је остварио 792 сата прековременог рада. Увећана зарада по основу прековременог рада, за период од 1.5.2015. до 31.3.2017. године, износи 897.723,79 динара бруто односно 629.304,38 динара нето. Накнада за неискоришћени годишњи одмор за 2015. годину за 11 радних дана износи 67.815,46 динара нето, за 2016. годину за 20 радних дана износи 123.300,83 динара нето и за 2017. годину за 5 радних дана износи 30.825,21 динар нето, укупно 221.941,50 динара нето.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужиоцу припада право на увећану зараду за прековремени рад, као и право на накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор за 2015.годину, 2016. годину и 2017. годину. Сходно наведеном, првостепени суд је применом одредби члана 51, 53, 56, 57, 58, 104. став 1, 105, 108, став 1, 4. и 5, 76. и 164. Закона о раду и члана 154. Закона о облигационим односима усвојио тужбени захтев тужиоца у висини утврђеној из налаза и мишљења судског вештака и донео одлуку као у ставу првом изреке побијане пресуде.

На досуђене износе првостепени суд је тужиоцу досудио законску затезну камату почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате, сходно одредби члана 277. став 1. Закона о облигационим односима.

Применом одредби члана 7. став 1. и 2, члана 13. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, првостепени суд је обавезао туженог да за тужиоца на досуђене износе на име увећане зараде по основу прековременог рада уплати доприносе за обавезно социјално осигурање и одлучио као у ставу трећем изреке побијане пресуде.

Одлучујући о предлогу туженог за враћање у пређашње стање, првостепени суд је решењем од 6.6.2024.године исти одбио, применом одредби члана 113. у вези члана 109. став 1. Закона о парничном поступку, налазећи да је пуномоћник туженог имао довољно времена да свој изостанак оправда или да пронађе адекватну замену или да на други начин обавести суд о спречености да чека испред суднице и тако спречи последице пропуштања.

Правилно је првостепени суд закључио да у конкретном случају нису испуњени законски услови за враћање у пређашње стање. Наиме, према одредби члана 109. став 1. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11...18/20), ако странка пропусти рочиште или рок за предузимање неке радње у поступку и услед тога изгуби право на предузимање те радње, суд ће тој странци на њен предлог да дозволи да накнадно изврши ту радњу (враћање у пређашње стање) кад постоје оправдани разлози за пропуштање.

Тужени је преко пуномоћника поднео предлог за враћање у пређашње стање

дана 9.5.2024. године, из разлога што је суд на рочишту одржаном дана 9.5.2024. године закључио јавну расправу у одсуству уредно позваног пуномоћника туженог. Пуномоћник туженог је у предлогу навео да је стигао на рочиште заказано за 9.5.2024. године у 10,30 часова и да је чекао испред суднице до 11,00 часова, али да је морао да оде на рочиште код јавног бележника заказано истог дана са почетком у 11,30 часова, јер је суд каснио са претходним рочиштем. Уз предлог за враћање у пређашње стање доставио је записник са рочишта за састављање смртовнице и спровођење оставинског поступка који је сачињен пред јавним бележником дана 9.5.2024. године са почетком у 11,30 часова.

Према оцени другостепеног суда, првостепени суд је правилно одбио предлог туженог за враћање у пређашње стање, јер је правилно оценио да у конкретном случају нису били испуњени услови за враћање у пређашње стање.

Наиме, отклањањање правних последица пропушеног рочишта или рока за предузимање неке радње у поступку, условљено је постојањем оправданих разлога за пропуштање. Оправданост разлога за пропуштање мора постојати у стварности и мора бити цењена у сваком конкретном случају да би произвела правне последице из члана 109 став 1 Закона о парничном поступку. У конкретном случају, пуномоћник туженог је уз предлог за враћање у пређашње стање доставио записник са рочишта за састављање смртовнице и спровођење оставинског поступка који је сачињен пред јавним бележником дана 9.5.2024. године са почетком у 11,30 часова, али истим није доказао да је дана 9.5.2024. године био у суду пре заказаног рочишта, односно у време када је према заказаној сатници рочиште требало да почне у 10,30 часова, а у предлогу није предложио извођење других доказа на наведену околност.

Супротно наводима жалбе туженог, првостепени суд је за своју одлуку дао довољне и јасне разлоге, те нема недостатака због којих се не може испитати, због чега су неосновани жалбени наводи о учињеној битној повреди поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку.

Како се ни осталим наводима жалбе туженог не доводе у сумњу правилност и законитост побијаног решења, то је одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је у потврђеном делу побијане пресуде правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге, које прихвата и другостепени суд.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...75/14), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Одредбом члана 105. став 1. истог закона, прописано је да се зарада из члана 104. став 1. овог закона, састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду.

Према одредби члана 106. истог закона, зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји се од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде.

Одредбом члана 108. став 1. тачка 3. истог закона, прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, и то: за прековремени рад – најмање 26% од основице.

Одредбом члана 53. став 1. Закона о раду, прописано је да је на захтев послодавца, запослени дужан да ради дуже од пуног радног времена у случају више силе, изненадног повећања обима посла и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран.

Поштујући наведене правне норме, а код утврђене чињенице да је тужилац у спорном периоду остварио часове прековременог рада, јер је радио дуже од уговореног радног времена, а да му тужени није исплатио увећану зараду по том основу, правилан је закључак првостепеног суда да тужилац основано потражује исплату увећане зараде, у смислу одредбе члана 108. став 1. тачка 3. Закона о раду.

Супротно наводима жалбе туженог, првостепени суд је правилно применио правила о терету доказивања из члана 231. Закона о парничном поступку, имајући у виду да тужени до закључења главне расправе није доказао да је донета одлука о прерасподели радног времена нити да је тужилац за остварене прековремене сате рада користио слободне дане. Остварени часови прековременог рада утврђени су на основу исказа тужиоца и исказа саслушаних сведока, а висина потраживања по овом основу налазом и мишљењем судског вештака, који је израђен према исказу тужиоца о раду суботом и обрачунских листа зарада тужиоца, с обзиром да евиденција о присутности на раду тужиоца у спорном периоду, коју је тужени доставио на ЦД-у, није била прихватљива и релевантна за вештачење, јер недостају подаци о сатима рада и одсуству са рада тужиоца, па чињенично-правни закључак првостепеног суда о часовима оствареног прековременог рада, као и права тужиоца на увећану зараду по том основу, по мишљењу овог суда, није доведен у сумњу.

Осим тога, тужени као послодавац је имао обавезу вођења евиденције о присуству на раду тужиоца, сходно одредбама чланова 23. и 24. Закона о евиденцијама на раду, због чега су без утицаја наводи жалбе туженог да је тужилац као шеф кухиње водио евиденцију за себе и друге радике. Сходно наведеном, тужени није доказао да постоје околности које искључују његову обавезу да исплати тужиоцу увећану зараду по основу прековременог рада, па се неосновано жалбом туженог указује на неправилно и непотпуно утврђено чињенично стања о тој околности.

Одредбом члана 76. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05...75/14), прописано је да је у случају престанка радног односа, послодавац дужан да запосленом који није искористио годишњи одмор у целини или делимично, исплати новчану накнаду уместо коришћења годишњег одмора, у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, сразмерно броју дана неискоришћеног годишњег одмора. Накнада из става 1. овог члана има карактер накнаде штете.

Поштујући цитирану одредбу закона, код чињеница утврђених у првостепеном поступку да тужилац до престанка радног односа код туженог није користио годишњи одмор за 2015 годину, 2016. годину и 2017. годину, да му тужени није доставио решења о коришћењу годишњег одмора, а да тужени тужиоцу није исплатио новчану накнаду уместо коришћења годишњег одмора, у складу са одредбом члана 76. Закона о раду, то је првостепени суд правилно закључио да је тужбени захтев тужиоца у овом делу основан и да му припада новчана накнада уместо коришћења годишњег одмора.

Неосновано се жалбом туженог указује на учињену битну повреду поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку, јер је првостепени суд на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, правилно одлучио које ће чињенице да узме као доказане.

Неосновано се жалбом туженог указује на учињену битну повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 7. Закона о парничном поступку. Наиме, тужени је био уредно позван на рочиште заказано 9.5.2024. године, на коме је имао могућност да изнесе своје наводе и предлоге и постави питања вештаку, што није учинио, јер није приступио на заказано рочиште. Стога тужени није био онемогућен да расправља пред судом, на шта неосновано указује у изјављеној жалби.

Неосновани су и жалбени наводи о учињеној битној повреди поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер је изрека првостепене пресуде јасна и разумљива, а у пресуди су дати разлози о свим битним чињеницама, који су јасни и непротивречни, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Потврђена је и одлука садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде о уплати доприноса за обавезно социјално осигурање код надлежних фондова, јер је заснована на правилној примени материјалног права из члана 2, 3 и 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Потврђено је и решење о трошковима парничног поступка, садржано у ставу четвртом изреке побијане пресуде, јер је донето правилном применом одредби члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, а жалба у овом делу не даје посебне разлоге.

Тужилац нема право на накнаду трошкова поступка по жалби, јер трошкови тужиоца за састав одговора на жалбу нису били нужни и потребни у смислу члана 154. став 1. Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога, на основу одредаба чланова 390, 401. тачка 2. и 165. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр.72/11...18/20), одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**